

Lausuntopyyntö STM 2015

1. Vastaajatahon virallinen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

2. Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- strategiapäällikkö Timo Takala

3. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Vastaajien määrä: 1

Nimi	Asema organisaatiossa	Matkapuhelin	Sähköposti
Mika Soininen	Ylijohtaja	0408302140	mika.soininen@ely-keskus.fi

4. Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimitilimessä

Vastaajien määrä: 1

15.01.2016
----

5. Toimielimen nimi

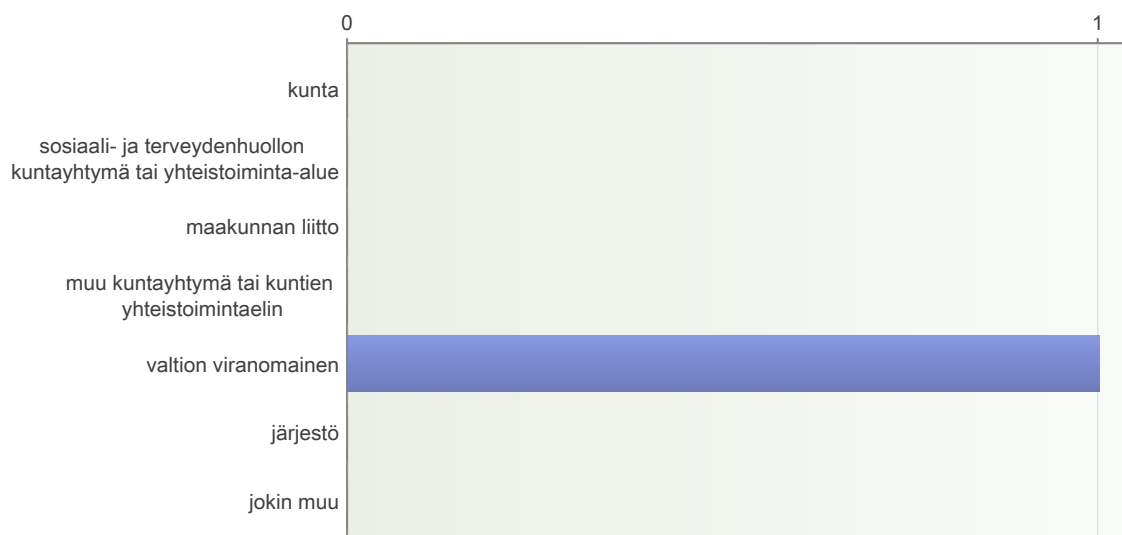
Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen johtoryhmä

6. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

7. Kunta numero tilastokeskuksen luokituksessa

Ei vastauksia.

8. 1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Vastaajien määrä: 1

9. 2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus tukeutuu vastauksissaan ELY-keskusten yhteiseen lausuntoon.

10. 3. Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille: Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Ei vastauksia.

11. 4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

12. 5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Ei vastauksia.

13. 6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveysterveystoimet muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia

Ei vastauksia.

14. 7. Itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Vastaajien määrä: 1

- ELY-keskuksen toimintakentän näkökulmasta keskeisin yhteistoiminta-alue ovat pohjalaismaakunnat (Etelä-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa ja Pohjanmaa).

15. 8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Ei vastauksia.

16. 9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

17. 10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Vastaajien määrä: 1

- ELY-keskusten näkemyksen mukaan hallituksen linjauksia on tulkittava laajasti. ELY-keskukset pitävät perusteltuna ELY-keskusten, maakunnan liittojen ja työ- ja elinkeinotoimistojen (TE-toimistojen) tehtävien siirtämistä lähes kokonaisuudessaan ja joiltakin osin myös kuntien ja aluehallintovirastojen (AVI) tehtävien siirtämistä itsehallintoalueille. ELY-keskukset korostavat, että kaikissa tehtävien siirrossa tulee huomioida kokonaisuudet, jotta uusia toimintatapoja kyetään rakentamaan nykyistä selkeämmälle pohjalle.

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) hallinnonalalle kuuluvat tehtävät tulisi siirtää itsehallintoalueille lähes kokonaisuudessaan eli pääpiirteissään TEM:n taustaselvityksessä esitetyllä tavalla. Tämä koskee myös TE-toimistojen tehtäviä. TE-toimistojen yritys- ja työnvälityspalvelut voidaan siten kytkeä yhdeksi kasvupalveluksi myös aluetasolla. Tekesin innovaatorahoitukseen ja tuote-turvallisuuteen liittyvät tehtävät on perusteltua hoitaa jatkossakin valtakunnallisesti, mutta alueellinen edustus on järjestettävä.

Kotouttamiseen liittyvät ELY-keskusten tehtävät (L 1386/2010) voidaan muiden tehtävien tapaan siirtää itsehallintoalueille. Sen sijaan sisäministeriön (SM) hallinnonalalle kuuluva tehtävä laajamittaiseen maahantuloon varautuminen (L 746/2011, 12 §) on tarkoituksenmukaista ja tilannetta selkeyttävää siirtää Maahanmuuttoviraston tehtäväksi.

Maa- ja metsätalousministeriön (MMM) hallinnonalalle kuuluvat tehtävät tulisi siirtää itsehallintoalueille käytännössä kokonaisuudessaan eli MMM:n taustaselvityksessä esitetyllä tavalla.

ELY-keskukset korostavat sitä, että maatalouden valvontatehtävät on pidettävä yhdessä kokonaisuudessa muiden samaan prosessiin kiinteästi kuuluvien tehtävien kuten hakemusten käsittelyn, tuen myöntämisen ja maksamisen kanssa. Kokonaisuuden kannalta on perusteltua, että myös kuntien maaseutuhallinnon, lomituspalvelujen sekä kasvintuotannon ja kasvinterveyden valvonnan tehtävät siirretään itsehallintoalueille. Sama koskee kuntien ja aluehallintovirastojen (AVI) hoitamia ympäristöterveydenhuollon tehtäviä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) hallinnonalalle kuuluvat ELY-keskusten tehtävät on perusteltua siirtää itsehallintoalueille. Lisäksi itsehallintoalueille on tarkoituksenmukaista koota myös AVI:eissa nyt hoidettavat kirjasto-, liikunta- ja oppilaitosrakentamiseen liittyvät sekä nuorisotoimen tehtävät, joissa on samoja sisältöjä, kuin ELY-keskusten ja TE-toimistojen nykyisissä palveluissa.

Ammatillinen koulutus on perusteltua siirtää itsehallintoalueiden järjestettäväksi. Tämä ratkaisu helpottaa koulutuksen alueellisen järjestäjäverkon kokoamista, varmistaa alueellisen kattavuuden ja saavutettavuuden sekä poistaa päällekkäisyyksiä.

Liikenne- ja viestintäministeriön (LVM) hallinnonalaan kuuluvista tehtävistä tulisi joukkoliikennetehtävät ja yksityistieavustukset siirtää itsehallintoalueille LVM:n taustaselvityksen mukaisesti. ELY-keskukset eivät sen sijaan kannata LVM:n ehdottamaa seutu- ja yhdysteihin liittyvien tehtävien ja vastuiden siirtämistä itsehallintoalueille. Itsehallintoalueille kuuluvat sellaiset tehtävät, joihin liittyy alueellista vaikuttavuutta. Joukkoliikennetehtävien ja yksityisten teiden avustusten lisäksi tällaisia ovat alueiden käytön suunnitteluun liittyvä liikennejärjestelmäsuunnittelun vastuu sekä kannanotot pieniin alueellisiin investointeihin.

Kaikki muut liikenne ja infrastruktuuri -vastualueen tehtävät ELY-keskukset pitävät tarkoituksenmukaisena säilyttää kokonaisuutena siirtämällä ne raide- ja vesiliikenteen tehtävien kanssa samaan yhteyteen eli Liikenneviraston hoidettaviksi. Tehtävien keskittämisestä huolimatta Liikenneviraston palvelujen saatavuus alueilla on turvattava.

Ympäristöministeriön (YM) hallinnonalan tehtävien osalta ELY-keskukset pitävät perusedellytyksenä sitä, että tehtäviä hoitaa uskottavaan viranomaistoimintaan kykenevä toimija. Päätöksenteon riippumattomuus ja kansalaisten yhdenvertainen kohtelu oikeudelliseen harkintaan perustuvissa tehtävissä on oltava turvattu.

ELY-keskukset pitävät tärkeänä alueellisen ympäristöhallinnon tehtävien säilyttämistä kokonaisuutena ja sen lisäksi tehtävien kokoamista ELY-keskuksista, AVI:ista ja maakuntien liitoista yhdelle hallinnon tasolle eli itsehallintoalueille. Samalla ympäristölupien myöntö- ja valvontatehtävät kootaan alueella samaan organisaatioon.

YM:n taustaselvityksen sisältämät ehdotukset ELY-keskusten tehtävien osalta ovat sinänsä perusteltuja, mutta toteutuessaan ne hajottaisivat ympäristötehtävien kokonaisuuden tehokkaan toiminnan näkökulmasta ja asiakkaiden kannalta epätarkoituksenmukaisesti. Tämä koskee erityisesti vesilain- ja ympäristönsuojelulain valvontaa. ELY-keskusten valmiustehtävien siirtäminen itsehallintoalueille ilman vastaavien normaaliolojen tehtävien siirtämistä samaan organisaatioon on käytännössä mahdotonta.

ELY-keskusten ympäristötehtävien lisäksi itsehallintoalueille on perusteltua siirtää ainakin kuntien ympäristötoimen ja rakennusvalvonnan järjestämisvastuu sekä öljyvahinkojen jälkitorjunnan ja jätehuollon tehtävät, kuten YM:n taustaselvityksessäkin ehdotetaan.

MMM:n hallinnonalan tehtävistä vesihuoltolain valvonta ja alueellisen suunnittelun edistäminen on ministeriön taustaselvityksen mukaisesti perusteltua siirtää itsehallintoalueille. Ehdotettua vesistötehtävien siirtämistä valtakunnalliseen virastoon ja sen vaikutuksia on vielä syytä selvittää tarkemmin.

18. 11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntiin jäävien tehtävien välinen yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä?

Ei vastauksia.

19. 12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- ELY-keskusten näkemyksen mukaan aluehallintouudistuksessa ja aluehallinnon kehittämisessä on huomioitava erityisesti seuraavia näkökohtia:

1. Itsehallintoaluelaki säädetään uudelle hallinto-organisaatiolle ja -tasolle aidosti uutena lakina, ei kuntalain pohjalta. Päätöksentekotasot oikeudelliseen harkintaan perustuvassa päätöksenteossa tulee olla selkeästi valtuusto – hallitus – virasto/virkamies, sisältämättä lautakuntia tai luottamushenkilöelinten otto-oikeutta. Lain tulee mahdollistaa joustava sopimus pohjainen yhteistyö itsehallintoalueiden välillä ja tehtävien keskittäminen tarkoituksenmukaisella tavalla.

2. Valtion aluehallinnon hoitamia tehtäviä ei epätarkoituksenmukaisesti siirretä kuntiin, vaan ensisijaisesti aina itsehallintoalueille.

3. Palveluja voidaan tuottaa myös itsehallintoalueiden yhteistyönä hyödyntäen keskittämisten ja erikoistumisten edut täysimääräisesti. Itse-hallintoalueiden yhteistyöalueet on tarkoituksenmukaista yhtenäistää siten, että

asiakkaat saavat yhtenäisen palvelukokonaisuuden yhdestä palvelupisteestä. Yhtenäistäminen tarkoittanee muutoksia myös ELY-keskusten nyt voimassa oleviin keskittämis- ja erikoistumispäätöksiin.

4. Valtakunnallisten prosessien, järjestelmien ja toimintatapojen kehittäminen turvataan, esimerkiksi asiakaspalvelukeskukset ja sähköiset TE-palvelut.

5. Valtionhallinnolta siirtyvien tehtävien tuottaminen tilaaja-tuottajamallilla työ- ja elinkeinoministeriön esittämien yritys- ja työllisyyspalveluiden osalta on mielenkiintoinen ehdotus, jonka vaikutukset palveluiden laatuun ja niiden tuottamisen tehokkuuteen tulee selvittää pikaisesti.

6. Valtion ohjaus itsehallintoalueille on strategista. Nykymuotoisesta tulosohjauksesta luovutaan. Valtion ja itsehallintoalueiden välille kehitetään vuorovaikutukseen perustuva sopimuskäytäntö.

7. Uusia hallinnonalakohtaisia valtion keskusvirastoja ja valtionhallinnolle jäävää erillistä ja harvaksi jäävää alueviranomaisten verkkoa tulee välttää.

ELY-keskukset ja niiden johto ovat aktiivisesti mukana vaativassa valtion aluehallinnon ja maakuntahallinnon uudistamistyössä antaen asiantuntemuksensa ja kokemuksensa yhteiseen käyttöön.

20. 13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Ei vastauksia.